

JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

**XEERKA NIDAAMKA
GARSOORKA**

JUDICIARY ACT, 1962

FAARINTA RASMIGA L -6

30 KII JUUN 1962

**CUTUBTA KOWAAD
XEERAR IYO DEKERETOOYOIN**

**DEKERETO SHARCI, 12 JUUN 1962. L.3
Xeerka Nidaamka Garsoorka**

MADAXWEYNAHA JAMHUURIYADDA

- Marku arkay:** Qod. 62 – aad ee Destruurka
Markii la arkay: Sharciga 30kii Jannayo 1962, L.5 ee u wakiishay Dowladda inay soo saarto Xeerka Nidaamka Garsoorka.
Markuu arkay: Ra’yiga Guddiga ku xusan Qod. 2 – aad ee Sharciga wakaalashada.
Markuu Dhegeystay: Gollaha Wasiiradda;
Soo jeedinta Wasiirka Cadaaladda.

WUXUU XEERAYAA

Waxaa la ansaxiyey xeerka Nidaamka garsoorka oo midaysan iyo lifaaqyadiisa Muqdishu, 12 JUUN 1962.

Aaden Cabdulle Cusman

Wasiirka Kowaad

Cabdirashiid Cali Sharma’arke

Wasiirka Garsoorka iyo Saamaxaada

Axmed Ghelle

XEERKA NIDAAMKA GARSOORKA
CUTUBTA I – XUBNAHA GARSOORIDDA
QAYBTA I - XUBNAHA GARSOORKA

Qod. 1 – aad.
Garsooridda

Garsooridda waxaa maamula

1. Maxkamadaha degmooyinka;
2. Maxkamadda Gobolka
3. Maxkamadda Rafcaanka
4. Maxkamadda Sare

Qod. 2 – aad.
Maxkamadda Degmada.

1. Maxkamadda degmadda waxay xarun ku leedahay gobol kasta degmadiisa, iyo garsooridda dhaman dhulka ay dagmadaasi ku fadhido.
2. Maxkamadda degmada waxay leedahay labo qaybood; qaybta madaniga iyo qaybta ciqaabta. Labada qayboodba waxaa gelaaya hal garsoore.
3. Qaybta madaniga waxay geli kartaa dhammaan dacwooyinka madaniga ee leh nuxur sharciyeed ee ku dhisan shareecada Islaamka , dhaqanka iyo dacwad kasta oo madani ah ee qiimaheeda uusan ka badneyn Sh.So 3.000. Tan kale, codsi ka yimid garsooraha ama dhinacyada midkood, Guddoomiyaha Maxkamadda Rafcaanka wuxuu go'aan Kama dambeys ah soo saari kara inuu dacwada u wareejiyo Maxkamdda Gobolka ee caadiga.
4. Qaybta Ciqaabta waxay geli kartaa dambiyada ku xusan xeerka ciqaabta ee aan ka badnayn ciqaabtooda saddex sano ama ganaax gaaraayo ShSo 3.000 ama labadaba.
5. Wasiirka Garsoorka & Saamaxaadda wuxuu xeer ku soo saaraa, isagoo dhageystay Guddiga Sare ee Garsoorka in la aasaaso qaybo madani ka baxsan Maxkamadda degmada, lehna awood dhuleed ku kooban xuduudda ay leedahay degmadaas.

Qod. 3 – aad.

Maxkamadda Gobolka.

1. Maxkamadda Gobolka waxay xarun ku leedahay Magaalo- madaxda Gobolka, awoodeedana waxay ku baahsan tahay dhammaan gobolka;
2. Maxkamadda Gobolka waxay leedahay labo qaybood; qaybta Caadiga ah iyo qaybta gaarka ah (Assize).
3. Qaybta Caadiga waa hal garsoore wuxuuna gala:
 - a) Dhinaca Madaniga, dhammaan dacwooyinka aan hoos tegin awoodda Maxkamadda degmada;
 - b) Dhinaca Cigaabta, dembiyadda aan gelayn awoodd Maxkamadda degmada: qaybta(Assize) iyo qaybta cigaabta C.Q.S. ee ku xusan faqradda lixaad.
4. Qaybta (Assize) waxay ka kooban tahay Guddooyihaha Maxkamadda iyo laba garsoore dadweyne . waxay galaan dembiyada aan aheyn awoodda qaybta cigaabta C.Q.S., ee uu sharcigu tilmaamay, Cigaab dil ah, xabsi daa’im ama xabsi aan cigaabtiisa ka hoosayn ugu yaraan 10 sano.
5. Qaybta Caadiga iyo qaybta gaarka (Assize) waxay ku qaban karaa dhageysiga dacwadda meel ka baxsan xaruntooda, haddii aysan dhaafsiisaneyn xuduuda maxkamadda, marka loo arko inay lagama maarmaan tahay dedejinta maamulka cadaaladda.
6. Maxkamadda Gobolka Muqdishu iyo Hargeysa waxay leeyihiin qayb cigaab Ciidan, oo ka kooban guddoomiyaha Maxkamadda Gobolka iyo laba xubin ee ka tirsan Ciidanka, qaybtas cigaabta ee Maxkamadda Gobolka Muqdishu waxay awoodeeda dhuleed gaaraysaa gobollada Jubbada Sare, Jubbada Hoose, Benaadir, Hiiraan, Bari iyo Mudug. Sidoo kale Maxkamadda Gobolka Hargeysa awoodeeda dhuleed waxay ku baahsan tahay gobollada Hargeysa iyo Togdheer. Waxay gashaa dembiyada ku xusan sharciga cigaabta Ciidanka, ay galeen xubnaha ka tirsan Ciidanka Qalabka Sida.
7. Awood dhuleedka sharci ee Maxkamadda darajada koowaad, dacwadaha la xiriira waxda canshuuraha, Maxkamadaha gobalada waxay raacayaan sharciga xisaabaadka sida uu u maamulo maadadaas.

Qod. 4 – aad.

Maxkamadda Rafcaanka.

1. Maxkamadda Rafcaanka waxay xarun ku leedahay gobal kasta, sharci ahaanna waxaa hoosyimaada dhammaan dhulka uu ka koobanyahay gobalkaas.
2. Maxkamadda Rafcaanka waxay leedahay laba qaybood; qaybta Caadiga ah ee rafcaanka iyo qaybta Rafcaanka gaarka ah (Assize).

3. Qaybta Caadiga ee Rafcaanka waa hal garsoore, oo galaayo Rafcaanka laga soo qaato go'aanadda Maxkamadda degmada iyo qaybta caadiga ee Maxkamadda Gobalka.
4. Qaybta gaarka ah(Assize) ee Rafcaanka waxay xubnaha garsoorka ka koobanyihiin Guddoomiyaha Maxkamadda Rafcaanka, hal garsoore ee Rafcaanka iyo Saddex xubnood ee garsoore dadweyne . Waxay galeysaa Rafcaannada laga soo qaato go'aannada qaybta gaarka ah(Assize) ee Maxkamadda Gobalka.
5. Maxkamadda Rafcaanka ee Muqdisho iyo Hargeysa waxaa kaloo ka dhisan qaybta ciqaabta Ciidamada ee rafcaan, oo ka kooban Guddooyaha Maxkamadda Rafcaanka iyo afar xubnood ee Ciidan ah, waxay gashaa dacwadaha inta ku siman xuduudeeda dhuleed, sida ku xusan faqradda 6aad ee Qodobka 3aad, rafcaannada laga soo qaato go'aannada qaybta ciqaabta Ciidanka ee Maxkamadda Gobalka.
6. Xuduud dhuleedka dacwooyinka canshuuraha ee darajada labaad waa awooodda qaybta canshuuraadka Rafcaanka, sida uu qabo xeerka maamula maadadaas.

Qod. 5 – aad.

Maxkamadda Sare.

1. Maxkamadda Sare waxay xarun ku leedahay Muqdishu, waxayna awoodeeda xuduud dhuleed ku baahsantahay dhammaan dhalka Jamhuuriyadda. Waxay xubnaheeda ka koobanyihiin Guddoomiyaha, ku xigeenka iyo afar la Taliyeyaal
2. Maxkamadda Sare waxay si dhab ah u xaqiijisaa ilaalinta iyo midnimada fasiraadda sharciga, waxayna qabataa hawlo kale ee destuurka iyo sharciga u xilsaaray.
3. Maxkamadda Sare fadhigeeda caadiga ah waxay dacwadda ku gashaa saddex xubnood oo laga gudbi karin , waxayna gashaa;
 - a) Rafcaannada lid ku ah go'aanada ay soo saaraan darajada labaad ama darajo kasta ee hay'adda garsoorka Jamhuuriyadda.
 - b) Rafcannada lid ku ah go'aannada Kama dambeysta ah ee maamulka Dawladda.
 - c) Rafcannada la xiirira la xisaabtanka saraakiisha maamula hantida guud.
 - d) Cabashooyinka dib u eegidda go'aannada ciqaabta.
4. Maxkamadda Sare fadhigeeda loo dhan yahay, waxay ku go'aamisaa tiro aan is bedelin ee shan xubnood ah, waxayna gashaa;
 - a) Cabashooyinka ku saabsan sugnaashaha coddeymo rasmi ah ee la xiriira ka mid noqoshada xubnaha Golaha shacabka ee Qaranka.
 - b) Is qabqabsiga xuduud dhuleedka iyo mida awoodeed ee dhexmarta dhowr hay'ad garsoor ee Jamhuuriyadda.
 - c) Maado kasta uu guddoomiyaha u arko inay leedahay muhiimad gaar ah, ee aan ku xusneen faqradda hore.

Qod. 6 – aad.

Maxkamadda Dastuurka iyo Maxkamadda Sare ee Cadaaladda.

1. Maxkamadda Sare ayaa u fadhisanaysa Maxkamad dastuuri ah iyo Maxkamad Sare ee Cadaaladda, waxayna fulinaysaa hawlaha mid walba loo siiyey awood ee ku xusan Qodobadda 99 iyo 102 ee Destuurka.
2. Qodobbada la xiriira xeerka Nidaamka ama hawlaha Maxkamadda Sare, oo u qaabaysan Maxkamad Dastuuri ama Maxkamad Sare ee Cadaalad waxay u dhisanyihiin sida ku xusan lifaaqa 1aad ee xeerkan.

QAYBTA II – XUBNAHA DACWAD OOGISTA

Qod. 7 – aad.

Xafiiska Xeer Ilaaliyaha.

1. Xafiiska Xeer Ilaalinta xaruuntiisa waa Muqdisho, wuxuuna ka koobanyahay xeer ilaaliyaha guud iyo afar ku xigeen.

Qod. 8 – aad.

1. Xafiiska Xeer Ilaalinta wuxuu u feejignadaa dhowrista sharciga, difaaca xuquuqda dawladda, hay'adaha dawladda, da'yarta iyo naafada. Sidaasi darted, Xeer-Ilaaliyaha Guud;
 - a) Si toos ah, ama kuxigeennadiisa, ama saraakiisha iyo kormeereyaasha Booliska ee Sharciga u idmaday, wuxuu oga dacwad ciqaabedka. Wuxuu diyaariyaa dacwooyinka la xiriira faldembiyeedyada, wuxuu ka qeybgala dhageysiga dacwodaha.
 - b) Markasta ay ku jirto danta guud, wuxuu dhaqaajiyaa dacwaddaha madaniga dan guud awgeed, ama wuxuu ka gaybgala dhageysigooda.
 - c) Siduu sharcigu tilmaamaayo, wuxuu xaq u leeyahay inuu rafcaan ka qaato dacwaddaha madaniga iyo kuwa ciqaabta.
2. Hawlaha dabagalka iyo ka hortagga dembiyada waxaa fuliya Booliska, iyagoo ka amar qaadanaaya xafiiska Xeer-Ilaalinta.
3. Xafiiska Xeer-Ilaaliyaha wuxuu si weyn u ilaaliyaa xaaladda xabsiyada iyo dhismooyinka kale ee xarigga, sida uu tilmaamaayo Xeerka Nidaama Xabsiyada.

QAYBTA III – XEERAR GUUD.

Qod. 9 – aad

1. Iyadoo lays waafajinaayo shuruucda Dastuurka iyo Xeer Nidaamiyahan, dhammaan xubnaha Garsoorka waa inay dabaqaan:
 - a) Qodobbada shareecada Islaamka iyo xeer dhaqameedka ,is qab qabsiga dacwadaha madaniga ee ka dhashay nuxur sharci oo ku fadhiya qodobbada la soo sheegay.
 - b) Shuruucda dawladda iyo arrin kasta ee maado ahaan xeerku tilmaamay.

Qod. 10 – aad.
Rafcaannada.

1. Rafcaannada madaniga iyo ciqaabta waxaa loo qaadan kara Maxkamadda Rafcaanka fal iyo xeerba, waxayna go'aan ka garaysa dulucda dacwada, iyadoo ayidaysa ama wax ka bedelaysa xukunka rafcaanka laga soo qaatay.
2. Rafcaannada loo qaato Maxkamadda Sare dacwooyinka madaniga iyo ciqaabta waxaa la oggolyahay oo kaliya, marka ay la xiriiraan asbaab sharci, oo ku salaysan:
 - a) Maqnaashaha awood xuduudeed dhul ee Maxkamadda, ama awoodda garsooraha darajada kowaad.
 - b) Ku xadgudubka ama si guracan u dabaqidda qodobo sharci.
 - c) Xukunnada wax kama jiraanka ah, ama habsami u socod la'aanta dacwadda.
 - d) Ka tegidda, ku filnaansho la'aanta ama is burinta asbaabaha xukunka, oo la xiriirta arrin muhiim u ah go'aanka, dhinacyadana soo jeediyeen ama xafiis ahaanba loo soo koryeeli karo.
 - e) Marka la burrinayo xukunka rafcaanka laga soo qaatay, maxkamadda waxay ku celin kartaa dacwada maxkamadda soo saartay go'aankaas, si mar kale dib loo qaado, ama, haddii dacwada si fiican loo soo dhisay waxay toos u geli kartaa dulucda dacwada.
3. Cabashooyinka loo qaato Maxkamadda Sare, ee Sharci ahaan ku saabsan xubinnimada Golaha Shacabka Qaranka, waxay ansax noqonaayaan marka ay waafaqsanyihiin dastuurka iyo sharciga doorashada.
4. Cabashooyinka Maxkamadda Sare loo qaato dhinaca maamulka waxaa la aqbali karaa marka ay ku saleysanyihiin asbaabo sharci iyo marka uu sharcigu si cad u tilmaamo, oo la dhegaysan karo dulucda dacwada lid ku ah go'aan maamul dhammay. Hay'adaha dawladda waa inay u hogaansamaan go'aanka Maxkamadda Sare ,hadba sida ay isla Maxkamadda go'aamisay; haddii ay hay'adaha dawladda tixgelin waayan go'aanka, danlaha wuxuu mar kale u caban karaa Maxkamadda Sare, oo dib u eegis u gelaya dulucda dacwadaas.
5. Rafcaanka loo qaato Maxkamadda Sare ee ku saabsan arrimaha xisaabadka, waxaa la aqbali karaa marka ay waafaqsanyihiin Xeerka Maamulka Xisaabaadka.

Dacwadaha xisaabaadka waxaa dhaqaajiya, Maxkamadda Sare horteeda, Hanti Dhooraha Guud ee Dawladda.

6. Dacwadaha madaniga, ciqaabta iyo maamulka waxaa ka furan rafcaan, inkastoo si cad loogu tilmaamo in aan rafcaan ka furneen sharcigii hore .

Qod. 11 – aad.

Waqtiga iyo Qaabka Rafcaannada.

1. Dacwadaha madaniga muddada rafcaanka waa 30 maalmood, oo ka billaabata maalinta sida sharciga ah loo gaarsiiyo dhinacyada go'aanka Rafcaanka, waxaana si qoraal ah iyo afba la geynayaa xafiiska kaalinta garsooraha go'aanka soo saaray, oo si deg deg ah loogu gudbinaayo galka garsooraha ka sarreyo.
2. Dacwada ciqaaba muddada rafcaanka waa 30 maalmood, oo ka billaabato maalinta lagu dhawaaqo go'aanka, dhinacyada oo joga, ama ka billabata taariikhda si sharci ah loo gaarsiiyey go'aanka.
Rafcaanka waxuu u dhaca qaababka iyo siyaabaha ku tilmaaman farqadda kor lagu soo sheegay. Rafcaan qaadashada Xeer Ilaaliyaha waa in la gaarsiiyaa eedaysanaha, oo haddii kale noqonayso mid aan ansixi doonin, muddo soddon maalmood gudahooda laga billaabo maalinta rafcaan qaadashada. Howshaas waxaa u xilsaaran kaaliyaha qabtay rafcaanka.
3. Dacwadaha madaniga iyo ciqaabta, maxkamadda sare waxay dib u dhigi karta muddada marka ay caddaato IN DIB U DHAC KU YIMID, oo ka baxsan awoodiisa.
4. Dacwadaha maamulka iyo xisaabaadka, muddada cabashada waa 30 maalmood, waxayna ka bilaabanaysa maalinta sida sharciga ah loo gaarsiiyo go'aanka, ama lixdan maalmood, haddii jawaab laga waayo maamulka, oo ka billaabanaysa maalinta cabashada ama codsiga qoraalka go'aanka.
Qoraalka cabashada waa in la geeyaa xafiiska kaalinta Maxkamadda Sare, kana koobnaado, oo si ka duwan la aqbali doonin, tilmaamaha siday wax u dhaceen fal iyo xeerba, oo ku salaysan ujeedada cabashada.
5. Dacwadaha la xiiriira doorashooyinka, muddada cabashada waa 30 maalmood, laga billaabo maalinta lagu dhawaaqo natiijada doorashada, ama marka ay dhacdo is waafajin la'aan ama ku xadgudub qaabka doorashada. Cabashada waxaa loo soo qorana qaabka iyo siyaabaha ku xusan faqradda kor ku tilmaaman.

Qod. 12 –aad.

qodobka la xiriira go'aanada Qaybta (Assize) iyo qaybta Maxkamadda Ciidanka.

Go'aanka Guddiyada darajada kowaad iyo tan labaadba, garsooreyaasha dadweyne waxay ka qeybgalayaan go'aan ka gaaridda siday wax u dhaceen (facts). Waxay gaar u tahay ka gungaaridda dhinaca sharciga Garsooreyaasha caadiga iyo go'aaminta arrimaha ciqaabta lagu xukumaayo eedaysanaha (86 XHC)

Qod. 13 – aad.

Goobta dacwadaha dawladda dhinac ka tahay .

Iyadoo la nasaqay sharci kasta ee ka soo horjeeda qodobkan, dhammaan dacwadaha madaniga ee Darajada kowaad,oo ay dawladda dhinac ka tahay waxaa awood u leh Maxkamadda Gobolka.

Qod. 14 – aad.

Qareennada.

1. Dhinacyada waxay qabsan karaan qareen ay ku kalsoonyihiin, dacwad kasta oo socota ee garsoorka hortaala (15 XHC)
2. Kaalmada sharci ee qareenka waa qasab :
 - a) Dacwadaha la xiriirta maamulka iyo xisaabaadka maxkamadda sare horteeda.
 - b) Dacwadaha ciqaabta ee la xiriira dembiyo ciqaabtooda tahay dil,xabsi daa'im ama xabsi ka badan [20 sano](#)

Xaaladahaas oo kale, haddii eedeysanaha uusan lahayn qareen u gaar ah , garsooraha ayaa u magacabaya difaace xafiis ahaan , haddii la waayo u qabanaayo qof u qalma oo aan ku qornayn diiwaanka qareennada Maxkamadda Sare yaalla. Haddii dhinaca uusan awoodin inuu iska bixiyo kharajka difaaca xafiiseed, oo aan ka tirsaneyn shaqaalaha dawladda, wuxuu xaq u leeyahay difaacaha xushmad la dulsaaro Qasnadda Dawladda.

CUTUBTA II
Shaqaalaha Garsoorka
QAYBTA 1
XEERAR GUUD

Qod.15 – aad.

Shaqaalaha Garsoorka.

1. Garsoorka wuxuu ka kooban yahay xubnaha garsooridda iyo xubnaha dacwad oogista ee darajo kasta.
2. Inta ay gudanayaan hawshooda, waxay hoos imaanayaan dhammaan garsoorayaasha Nidaamka Garsoorka, inta ay u xilsaaran yihiin hawlaha garsoorka.
3. Kaaliyayaasha iyo Gaarsiiyayaasha Maxkamadda waa caawiyayaasha Garsoorka

Qod. 16 – aad.

Xaaladda sharci ee Garsoorka.

1. Xaaladda sharci ee Garsoorka iyo Caawiyayaasha Maxkamadaha waxaa lagu maamula xeerkan.
2. Haddii aan si cad loogu qeexin xeerkan, waxaa la raaca wixii ka waafaqsan qodobbada Sharciga Shaqaalaha Rayidka ah ee Dawladda, sidaasi darteed :
 - a) Garsooreyaasha waxay la siman yihiin shaqaalaha rayidka ah darajada (A)
 - b) Kaaliyayaasha waxay galayaan darajada (B)
 - c) Gaarsiiyayaasha waxay galayaan darajada (C)

Darajooyinka xirfadaha iyo qaab dhismeedka Hawlwadeenada Garsoorka, Kaaliyayaasha iyo Gaarsiiyayaasha, waxay ku tilmaamanyihiin lifaaqan xeerkan.

Qod. 17 – aad.

Dhaarta.

1. Xubnaha Garsoorka iyo Caawiyayaasha Garsoorka, ka hor intaysan hawsha gudagelin waxay marayaan dhaarta soo socota:
“WAXAAN KU DHAARANAA MAGACA ALLE INAAN SI DAACAD AH U ILAALINAAYO DASTUURKA IYO SHURUUCDA DALKA IYO INAAN U GUTO DHAAMMAAN XILKA IGA SAARAN XAFIISKAYGA SI KU JIRTO DANTA CADAALADDA OO KELIYA ”
2. Guddoomiyaha Maxkamadda Sare wuxuu ku hor dhaaranaa Madaxweynaha Jamhuuriyadda, Garsoorayaasha kale waxay ku hor dhaaranayaan Guddoomiyaha Maxkamada Sare ;
3. Kalkaaliyayaasha Nidaamka Garsoorka waxay ku hor dhaaranayaan Madaxda Xafiisyada Garsoorka ee lagu meeleyey.

QAYBTA II –XUBNAHA GARSOORKA

Qod. 18 –aad.

Darjooyinka iyo Hawlaha.

1. Darjooyinka Xubnaha Garsoorka waa :
 - a) Ku – Xigeen Garsoore Degmo;
 - b) Garsoore Degmo;
 - c) Ku-xigeen Garsoore gobol;
 - d) Garsoore Gobol;
 - e) La Taliye;
 - f) La Taliyaha koowaad;
 - g) Gudoomiyaha Maxkamadda Sare.

Garsoorayaasha Ku-xigeennada Degmooyinka, waxay qabanayaan hawlaha garsooridda ee Maxkamadda Degmada; garsooreyaasha Degmooyinka waxay qabanayaan hawlaha Guddoomiye ee Maxkamadda Degmada, ama hawsha garsoore ee isla Maxkamadda. Ku-xigeennada garsoorayaasha gobolka, waxay qabanayaan hawsha garsoore ee Maxkamadda Gobolka ; Garsoorayaasha Gobolka waxay qabanayaan hawsha Guddoomiye ee Maxkamadda gobolka ,ama ku-xigeenka xeer ilaaliye ,ama hawsha garsoore ee Maxkamadda Rafcaanka ;la taliyayaasha waxay qabanayaan hawsha guddoomiye ee Maxkamadda rafcaanka, ama la taliye Maxkamadda Sare; la taliyayaasha koowaad ,waxay qabanayaan hawsha Guddoomiye ku-xigeen ee Maxkamadda Sare ama Xeer Ilaaliye Guud

Qod. 19 –aad.

Xulashada hawlwadeenada Garsoorka.

1. Magacaabidda xubnaha garsoorka waxaa lagu qaadanaa intixaan guud ee tartan ah. Tartanka waxaa lagu soo bandhiga dekereeto ka soo baxda Wasiirka Wasaaradda Garsoorka iyo saamaxada, kadib soo jeedinta Guddiga Sare ee Garsoorka, isla dekereetada waxaa lagu qeexa shuruudaha iyo qaabka tartanka u dhacaayo, waxaana la magacaabayaa Guddiga Intixaanka.
2. Intixaanka tartanka, waxa ka qaybgali kara muwaadin kasta ee qaangaar ah, oo heysta shahaadada Machadka Jaamacadda Muqdishu, ama mid u dhiganta, iyo inay soo buxiyaan shuruudihii kale ee loo baahdo ka qeybgalidda tartanka shaqo qorista.
3. Isbarbardhiga shahaadooyinka tartamayaasha, waxaa go'aaminaaya Wasiirka Garsoorka iyo Saamxaada, kaddib markuu dhegeysto Guddiga Sare ee Garsoorka.

Qod. 20 –aad.

Dhegaystaha.

1. Tartamayaasha ku guuleysta imtixaanka, waxay marayaan tijaabo dhageyste muddo hal sano ah, oo shaqadiisa lagu jaangoy doono derejada bilowga ah iyo dhaqaalaha u dhigma
2. Markuu dhammaysto waqtiga dhageystenimo, dhegeystayaasha ay Guddiga sare ee Garsoorka u arkaan inay u qalmaan hawsha loo qaatay, iyo Natijoooyinka ay keeneen tababarada leyliska ah, waxa loo magacaaba Derejada koowaad.
3. Dhegeystayaasha lagu qiimeyey inaysan u qalmin shaqada, waxaa laga saarayaa liiska.

Qod. 21 aad

Magacaabid Gaar ah:

Iyadoo qodobada kor ku xusan ay sidoodi yihiin, garyaqaan sumcad leh, bare Jaamacadeed ee Sharciga dhiga, ama qareen leh qibrada Sharciga, ugu yaraan 10 sano, waxaa loo magacaabi kara garsoore Maxkamada Sare ama Xafiiska Xeer ilaaliyaha.

Qod. 22 – aad.

Dallacaadyada.

1. Kuxigeenada garsooreyaasha degmooyinka, waxaa loo dallacsiin kara Garsoore degmo, marka loo arko inuu u qalmo, kadib markii ay ka soo wareegto saddex sano oo xiriir ah.
2. Garsooreyaasha degmooyinka, waxaa loo dallacin kara ku xigeen Garsoore Gobol, isagoo marayaa Imtixaan tartan ah, oo la xiriira sharciga laamihisa guud, kadib markii ay ka soo wareegto, ugu yaraan saddex sano oo xiriir ah.
3. Ku xigeenada Garsooreyaasha Gobolka, waxaa loo dallacsiin karaa Derejada Garsoore Gobol, marka loo arko inuu u qalmo, ugu yaraan laba sano markay ka soo wareegto.
4. Gasooreyaasha Gobol, waxaa loo dallacsiin kara derejada la taliye, marka uu maro Imtixaan tartan ah, dhinaca sharciga laamihisa guud, kadib marka uu ku sugnaato derajadaas ugu yaraan muddo sadex sano ah.
5. La taliyeyaasha waxaa loo dallacsiin karaa derejada la taliyaha koowaad, marka uu ku sugnaado derejadaas muddo aan ka yareyn laba sano oo xiriir ah.
6. Guddoomiyaha Maxkamada sare, waxaa laga dhex magacaabi kara la taliyaha koowaad, ama la taliyeyaasha leh derejadaas muddo afar sano oo xiriir ah.
7. Dhammaan dallacaadyada waxay ku xiran yihiin hadba derejooyinka sare ku xusan inay wax ka banan yihiin.

Qod. 23 – aad.

Shaqo ka fariisin da'da awgeed.

1. Guddoomiyaha Maxkamada Sare, La taliyaha koowaad iyo La taliyeyaasha Maxkamadda Sare, waxay shaqada ka fariisanayaan markay gaaraan Da'da 65aad.
2. Garsooreyaasha kale, waxaa lagu dabaqayaa qodobbada la xiriira Xeerka Sahaqaalaha Rayidka ee Dowlada.

Qod. 24 –aad.

Dammaanada Sharciga.

1. Garsooreyaasha lagama qaadi karo hawsha garsoore, haddii aysan jirin sababo la xiriira anshax marin, oo ku xiran soo jeedinta Guddiga Sare ee Garsoorka.
2. Looma bedeli karo meel kale oggolaasho la'aantooda, ama hawl kale, haddii aysan ku imaan arrintaas sabab anshaxmarin ah, ama ay jirto arrin lagama maarmaan ah baahi jirta awgeed, kadib markii laga helo ansaxin Guddiga Sare ee Garsoorka.
3. Lama xiri karo, lagamana qaadi karo xorriyadda shaqsiga ,haddii aan marka hore laga helin oggolaasho Wasiirka Garsoorka iyo Saamaxaada, kaddib soo jeedinta Guddiga Sare ee Garsoorka, haddii aan falka lagu qaban, isagoo faraha kula jira, oo ay qasab noqoneyso qabashadiisa, ama la fulinaayo go'aan ciqaabeed.
4. Looma raacan karo masu'liyad madani hawlaha ay hayaan, si ay u gutaan waajibaadkooda, marka laga reebo in uu dembiga ku cad yahay.
5. Garsooreyaasha way ka reeban tahay inay qabtaan xafiis kale, ama shaqo kale, marka laga reebo tan Ciidamada mararka uu sharcigu tilmaamo.

Qod. 25 –aad.

Reebid.

Garsooreyaasha, iskuma qori karaan Xisbiyada Siyaasadeed, mana qaban karaan hawlo ka soo horjeeda Shaqadooda.

Qod. 26 –aad.

Garsoore Dadweyne.

1. Garsooreyaasha Dadweyne, qaybta dembyada culus (Assize), iyo qaybta Ciqaabta ee Maxkamadaha Gobolka iyo Maxkamadaha Refcaanka, waxa laga dhex xullan karaa liiska gaarka ah, ee sannad walba dib u eegid iyo dib u

habeyn lagu sameeyo, oo lagu ansaxiyo Dekreetada Wasiirka Garsoorka iyo Saamaxaada.

2. Liiska Garsoore dadweyne, oo loo qaybiyey qaybta Assize ee gobolka, waxay ka kooban yihiin Muwadiniin qaan gaarka ah, ee deggen Dalka Jamhuuriyadda, lehna anshax wanaagsan, oo haysta Shahaadada Dugsiga dhexe ama tan Dugsiga sare.
3. Liiska Garsoore dadweyne Maxkamad Ciidan, wuxuu ka kooban yahay saraakiisha Ciidanka Qalabka sida.
4. Ugu yaraan sadex maalmood ka hor, inta aan la bilaabin tallaabo kasta, garsooreyaasha dadweyne ee loo garto inay ka mid noqdaan guddiga, waxaa lagu xula nasiib fadhi loo dhanyahay uu qabto Guddoomiyaha Maxkamadda Sare. Garsooreyaasha dadweyne, ee la qaatay ka sokow, waxaa kaloo laga xulanaa liiska laba Garsoore Dadweyne oo keyd ah, G.D. ciidan waxaa laga dhex dooranaa kuwa ku qoran liiska la soo gudbiyay, oo leh derejo sare ciidan, ama mid u dhiganta derejadaas.
5. Inta aysan qaban hawshooda, garsooreyaasha dadweyne waxay marayaan dhaar, lagu qabanaayo fadhi furan, qaabka ku xusan Qod. 17aad faqradiisa koowaad.

QAYBTA III – AAD

GUDDIGA SARE EE GARSOORKA

Qod. 27 – aad.

Qaab dhismeedka Guddiga sare ee Garsoorka.

1. Guddiga sare ee Garsoorku wuxuu ilaaliyaa Madax banaanida Garsoorka, wuxuu qabtaa, iyadoo loo maraayo Guddoomiyaha Maxkamada Sare, kormeerka habsami u socodka hawlaha Xafiisyada, garsooreyaasha iyo Caawiyeyaasha Nidaamka garoorka.
2. Hawlaha Guddiga Sare ee Garsoorka waxaa ka mid ah:-
 - a. Maamulidda u tartamayaasha Imtixaanka iyo inay hubiyaan natiijada xulashada garsooreyaasha, iyadoo ay kala qayb galayaan Bareyaasha Jaamacaddaha, qaybta Sharciga.
 - b. Inay u gudbiyaan talooyin Wasiirka garsoorka iyo saamaxaada ee la xiriira go'aamada Maamul ay ka gaaraan garsooreyaasha, gudbinta go'aamadaas waa lagama maarmaan marka ay la xiriiraan magacaabidda, bedelaadda, dallacaadda iyo Shaqo ka saarista.
 - c. Inay fulliyaan go'aamada Anshax marinta garsooreyaasha iyo Kalkaaliyeyaasha, xafiis ahaan ama codsi kaga yimaada Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada iyo inay soojeediyaan talo sharci ciqaabta lagu qaadi karo.
 - d. Inay qabtaan howl kasta ee sharciga u xilsaaray

3. Guddigas Sare ee Garsoorka, wuxuu sidoo kale, u soo jeedin karaa Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, tallooyin la xiriira dhammaan wixii ku saabsan Nidaamka iyo Maamulka Garsoorka; wuxuu kaloo awoodaa, kolka codsi uu uga yimaado Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, inuu u gudbiyo talooyin sababeysan go'aamada sharciga iyo xeer hoosaadyada la xiriira Cadaaladda.
4. Guddiga Sare ee Garsoorka, wuxuu weydiin karaa Maamulada Dawladda warbixinada uu u arko inay lagama maarmaan u yihiin Xilka ay hayaan.

Qod. 29 –aad.

Wax-qabadka Guddiga Sare ee Garsoorka.

1. Si uu u noqdo go'aanka Guddiga sare ee Garsoorka, waxaa lagama maarmaan ah inay joogaan tirada ugu badan xubnaha uu ka kooban yahay.
2. Haddii codka is le'ekaado waxaa la raacaan kan Guddoomiyaha.
3. Dhinacyada dan ka leh, oo ka mid ah Guddiga Sare ee Garsoorka waa inay ka joogsadaan inay ka qayb galaan go'aamada iyaga khuseeya.
4. Go'aamada Anshax-marinta, shaqada dacwa Oogista waxaa qabta Xeer ilaaliyaha guud, oo aan ka soo qayb galeynin go'aanka.
5. Guddiga sare ee Garsoorka wuxuu soo saari karaa Xeer-hoosaadyo qodobbadda la xiriira qaabka Shaqadiisa.

CUTUBTA III – AAD

QAYBTA I-XEERAR KALA DUWAN, KMG IYO DHAMMAAD

Qod. 30 –aad.

Sanad guuradda Cadaaladda.

1. Sanad-guradda Cadaaladda waxay ku began tahay 1 jennaayo.
2. Xafladda Sanad-guuradda Cadaaladda waxaa lagu qabanayaa Muqdisho fadhi loo dhan yahay, ee Maxkamada sare garwadeen ka tahay.

Qod. 31 –aad.

Go'aamadda la xiriira Nidaamka Garsoorka.

1. Iyadoo ay sidoodi yihiin qodobada ku xusan xeerkan, go'aamada maamul iyo anshax waxaa lagu meel marinayaa;
 - a. Marka ay la xiriiraan garsooreyaasha Dekreetada Madaxweynaha Jamhuuriyadda, ka dib soojeedinta Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, iyadoo la dhegeystay Guddiga sare ee Garsoorka, iyo soo marin go'aanka Golaha Wasiirrada, Xaaladaha ku xusan Qodobka 7 – aad sharciga 3-dii Jun 1962 Lam 14.
 - b. Marka ay la xiriiraan caawiyeayaasha Nidaamka Garsoorka, Dekreetada Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, isagoo dhegeystay Guddiga sare ee Garsoorka sida uu sharcigu tilmaamayo.

2. Fasaxa ha ahaato mid caadil ah, ama Geru-caadi, waxaa u Oggolaada Garsooreyaasha iyo Caawiyeyaasha Nidaamka garsoorka Guddoomiyaha Maxkamadda sare, ama Guddoomiyaha Maxkamadda Rafcaanka marka uu u wakiisho, inta ku siman Xuduuda Gobolkiisa.
3. Haddii la waayo, maqnaado ama wax iska hortaaga shaqada Guddoomiyaha Maxkamada Sare, waxaa bedelaaya sharci ahaan Ku-xigeenka Guddoomiyaha isla Maxkamadaas; garsooreyaasha kale iyo caawiyeyaasha Nidaamka garsoorka waxaa beddeli kara hawshooda, hadba garsoorihii ama caawiyihii leh derajo la mid ah ama si toos ah ugu xigga, oo lagu ansixinaayo Dekreetada Guddoomiyaha Maxkamadda sare, ama isagoo laga wakiil yahay, Guddoomiyeyasha Maxkamadaha Rafcaanka inta ku siman Xuduuda gobolkooda.

Qod. 32 – aad.

Hakin, wax ka bedelid iyo Dhisid Xubnaha garsoorka.

1. Hakinta wax ka beddelidda ama dhisida xubnaha garsoorka ee la xiriira qodobada xeerkaan, ama gundhigga qorshaynta xubin kasta , waxaa lagu ansixinayaa Dekreetada Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, kadib markuu dhageysto Guddiga Sare ee Garsoorka.
2. Ilaa inta laga aasaasayo Maxkamado Rafcaangobol kasta, maxkamadda Rafcaanka Muqdisho ayaa leh awooda xuduud dhuleed gobollada Jubbada sare, Jubbada hoose, Hiiraan, Barri iyo Mudug; Maxkamadda Rafcaanka Hargeysa waxay awood ku leedahay Gobolka Togdheer. Waxaa kaloo, si ku meel gaar ah lagu aasaasi karaa dekereto ka soo baxda Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, qaybo ka baxsan Maxkamadda Rafcaanka Muqdisho iyo Hargeysa oo leh awood dhulleed xadidan, iyadoo la dhageystay Guddiga sare ee Garsoorka

Qod. 33 – aad.

isku duwid Qodobbo iyo Habka Dhismeedka

1. Qaab dhismeedka iyo awoodda xubnaha garsoorka, waxaa lagu wada maamula qodobbada xeerkan.
2. Qaabeynta xiriirka xubnaha garsoorka gobollada Hargeysa iyo Burco, haddii sharcigu uusan si kale u dhigin, waxaa lagu maamula qodobbada ku tilmaaman hoos ,iyo inta ka waafaqsan xeerkan;

- a. Maxkamadda degmada horteeda, qaybta madaniga, waxaa lagu dhaqa qodobada la xiriira "Kadi's Court", wixii ku saabsan shareecada Islaamka ; wixii ka baxsan Shareecadana Xeerka Hadka Madaniga.
 - b. Maxkamadda degmada horteeda, qaybta ciqaabta, waxaa lagu dabaqaa qodobadda la xiriira Maxkamadda Degmada "Distric Court" ee Derejada koowaad.
 - c. Maxkamadda Gobolka, qaybta caadiga ah horteeda, waxaa lagu dabaqaa qodobada Xeerka Habka Madaniga, wixii ku saabsan Madaniga iyo kuwa la xiriira "District Court", ee derejedda koowaad dacwadaha Ciqaabta.
 - d. Qaybta Assize horteeda iyo qaybta ciqaabta ciidanka ee Maxkamada Gobolka, waxaa la dabaqa qodobadda Maxkamadda Kore ee Caddaalada, marka la joogo qaybta ciqaabta derejada koowaad, iyadoo lagu dhaqmaynin baarista hor dhaca ah (Preliminary Enquiry), ee ku xusan Madaxa XVI ee Amarka L.4 , 1962, cutubka 6aad ee Xeerka Habka Ciqaabta.
 - e. Maxkamada Rafcaanka, Qaybta caadiga ah horteeda, waxaa la dabaqaya qodobada "Maxkamada Qaadiga koowaad", marka ay la xiriiraan Shareecada Islaamka iyo "Xeerka Habka Madaniga", marka ay la xiriiraan maado ahan madaniga, oo shareecada khuseeyan. Qodobada khuseeya Maxkamadda Kore, marka la joogo maxkamadda Rafcaanka, waxaa la dabaqayaa kuwa" Qaaliga Xeerka Habka" dacwadaha ciqaata.
 - f. Qaybta Assize horteeda iyo qaybta ciqaabta ee Maxkamadda Rafcaanka C.Q.S, waxaa la dabaqayaa qodobadda la xiriira "Maxkamadda Rafcaanka "Bariga Africa", marka la joogo rafcaanka koowaad, ee loo baahan yahay go'aanka Maxkamadda Kore.
3. Xubnaha garsoorka gobolada Banaadir, Hiiraan, Jubbada sare, Jubbada Hoose, Bari iyo Mudug, haddii aan si kale sharcigu u dhigin, waxaa lagu maamula qodobada hoos ku tilmaaman, haddii aysan ka hor imaanaynin Dastuurka iyo xeerkan.
 - a. Qaybta Madaniga Maxkamadda Degmada horteeda, waxaa la dhaqayaa qodobadda la xiriira "xafiiska Qaaliga" madooyinka Shareecada, iyo kuwa la xiriira Garsooraha Gobolka madooyinka Shareecada ahayn.
 - b. Qaybta ciqaabta Maxkamadda Degmada horteeda, waxaa la dhaqayaa qodobada la xiriira Garsooraha gobolka.
 - c. Qaybta caadiga ee Maxkamadda Gobolka horteeda, waxaa la dabaqayaa qodobada la xiriira Garsooraha Gobolka.
 - d. Qaybta Assize ee Maxkamadda Gobolka horteeda waxaa la dabaqayaa qodobada la xiriira maxkamadda Assize.

- e. Qaybta ciqaabta Maxkamadda gobolka ee C.Q.S horteeda, waxaa la dabaqa qodobada la xiriira Maxkamadda Ciidamadda ee derejadda koowaad.
 - f. Qaybta caadiga ee Maxkamadda Rafcaanka horteeda, waxaa la dabaqa qodobada la xiriira Maxkamadda Qaaliga, ee ku saabsan maadada Shareecadda; Garsooraha Maxkamadda Rafcaanka hortiisa, waxaa la dabaqa maadada madaniga ee Shareecadda khusaynaan iyo maadada ciqaabta.
 - g. Qaybta Assize ee Maxkamadda Rafcaanka horteeda, waxaa la dabaqa qodobada la xiriira Maxkamadda Assize ee Rafcaanka.
 - h. Qaybta ciqaabta Ciidamadda ee Maxkamadda Rafcaanka horteeda, waxaa la dabaqa qodobada la xiriira Maxkamadda Ciidamadda ee Rafcaanka.
4. Maxkamadda sare horteeda, waxaa soconaya dabaqaadka qodobada hababka lagu dhaqmo, ee aan ka hor imaanaynin Dastuurka iyo Xeerkaan.
 5. Tixraac kasta ee sharciyada sare ku xusan, oo ku saabsan xubnaha garsoorka waa in loo arkaa inay tahay tixraac la xiriira xubnaha garsoorka awooda gaarka ay u leyihiin maadada garsoorka sida ay qabaan qodobada xeerkan ku tilmaaman.

Qod. 34 – aad.

Qorista cusub ee Shaqaalaha Garsoorka.

1. Isla qodobka ku cad, sharciga Shaqaalaha Rayidka Dawladda, waxaa lagu soo saaraa Dekreetada Madaxweynaha Jamhuuriyadda, kadib soojeedinta Wasiirka Garsoorka & Saamaxaada, lana tixgeliyey Ra'yiga Guddiga Sare ee Garsoorka, habka shaqo qorista garsooreyaasha cusub, kaaliyeyaasha iyo garsiyyeyaasha; iyo ka saaridda Shaqaalaha aan u qalmin ama dheeraadka ah.
2. Asbaabahaas dartood, hawlaha Guddiga shaqo Qorista ee ku tilmaaman sharciga la soo sheegay, waxaa fulinaayo Guddiga Sare ee Garsoorka.

Qod. 35 – aad.

Muwaadiniin Ajanabi.

Waxaa ka mid noqon kara garsoorka muwaadiniinta dal kale, waxayna leeyihiin dammaanadda sharcigu tilmaamay, waxayna hoos tegayaan qodobada ku xusan xeerkan, ee suuban in lagu dhaqo.

Qod. 36 – aad.

Awooda dejinta Xeer-hoosaadka & Kormeerka.

1. Wasiirka Garsoorka & Saamaxaadda, ka dib dhageysiga Guddiga Sare ee Garsoorka, wuxuu awood u leeyahay inuu soo saaro Xeer-hoosaadyo ku saabsan Xeerka Nidaamka Garsoorka.
2. Wasiirka Garsoorka iyo Saamaxadda, wuxuu awood u leeyahay inuu toosiyo, isagoo u maraayo Guddoomiyaha Maxkamadda sare, habsami u socodka howlaha garsoorka, kormeera xafiisyadda garsooreyaasha ee u xilsaaray Wasiirka, isagoo la tashaday Guddiga Sare ee Garsoorka.

MAXKAMADDA DASTUURIGA & MAXKAMADDA SARE EE CADAALADDA.

QAYBTA 1 – AAD.

MAXKAMADDA SARE OO ISU ROGAYSA MAXKAMADDA DASTUURIGA.

Qod. 1 – aad.

Awooda Maxkamadda Dastuuriga.

1. Maxkamadda sare oo isu rogaysa maxkamadda dastuuriga, waxay gashaa sharciyaynta arrimaha ku shaqada leh dastuurka iyo shuruucda caadiga ah, oo leh qiimeyn sharci, sida waafaqsan Qod. 98 – 99 – 100 ee dastuurka.
2. Dacwad qaadista arrimaha dastuuriga, xagga qaabka iyo dullucdaba ee shuruucda caadiaga iyo kuwa dastuurka, Maxkamaddu markay dacwooyinka qaadeyso, wax qiimeyn ah ma siineyso arrimaha Siyaasadda iyo Awoodaha kale ee Xeer dejinta.

Qod. 2 – aad.

Dhismaha Maxkamadda Dastuuriga.

Maxkamadda sare oo isu rogeysa Maxkamadda Dastuuri, waxay wax ku xukuntaa xubnaheeda oo kuli dhan yihiin iyo xubno kale oo la soo magacaabo ahna garsooreyaal Shacabka ka imaanaya.

- a. Laba xubnood oo Madaxweynuhu soo Magacaabo sadexdii sanaba mar markay soo jeediyaan gollaha Wasiiradda.
- b. Laba xubnood oo uu soo xulo baarlamaanka uuna ku soo doorto codka aqlabiyada sadexdii sanaba mar.

Qod. 3 – aad.

Shuruudaha Sharciyeed ee laga rabo Xubnaha Shacabka.

shuruudaha laga rabo xubnaha Shacabka ah ee lagu soo kordhinaayo xubnaha Maxkamadda Dastuuriga.

1. Xubnaha Shacabka ah ee lagu soo kordhinaayo maxkamadda sare oo isu rogeysa maxkamadda dastuuriga waxaa lagu soo xulayaa shuruudaha lagu

soo xulo xildhibaanadda inuu heysto Shahaado Jaamacadeed, ama wax u dhigma, xilliga kala guurka waxaa loo soo xulli karaa aqoon fiican u leh sharciga xitaa haddaanay haysan Shahaado aan soo sheegnay.

2. Garsooreyaasha shacabka ee aan soo sheegnay oo lagu soo kordhiyay maxkamadda sare oo isu rogeysa Maxkamadda Dastuuriga. Mana qaban karaan shaqo aan la sooci Karin shaqadooda sida maamulka iyo xeer dejinta ama Qareen-nimo.
3. Inta aanay shaqadooda bilaabin xubnaha shacabka ee lagu soo kordhiyay maxkamadda waxaa la marinayaa dhaarta ku xusan qodobka 17 – aad ee xeerka garsoorka.
4. Xubnaha lagu soo kordhiyay maxkamadda si loo daryeello danaha cadaaladda iyo garsoorka waxay xaaladaha dhaqaalaha ama musharaadka kala mid yihiin la taliyeyaasha maxkamadda sare.

Qod. 4 – aad.

Dacwada ay gasho Maxkamadda Dastuuriga ah.

1. Dacwada gasha maxkamadda dastuuriga ah waa kuwa khuseeya dastuurka iyo shuruucda kale sida waafaqsan Qod. 99 ee dastuurka, waxaa soo gudbin kara dacwooyinkaas dadka quseeya iyo xeer ilaaliyaha guud darejo kasta oo dacwada mareyso iyadoo qofka ku soo gudbinaayo qoraal sababaysan oo ku aadinaayo garsoorka shaqada ku leh ama waxaa soo jeedin kara isla garsooraha. Garsooruhu wuxuu samaynayaa go'aan sababaysan.
 - a. Haddii arjiga dawcada aan ku fadhiyin sababo sharciga garsooruhu wuu diidayaa wuxuuna sii wadayaa dacwada.
 - b. Haddii arjiga dacwada waafaqsan yahay sharciga xafiiska ahaan loo soo jeediyay dacwada waxaa loo gudbinayaa maxkamadda sare oo isu rogeysa maxkamadda dastuuriga, iyadoo la hakinaayo dacwadii socotay inta maxkamadda go'aan ka gaareyso, kaasoo khasab ay tahay in loo hoggaansamo ama la raaco.
 - c. Qodobada maxkamaddu diiday waa inay ku cad yihiin go'aankeeda iyo qodobada lagu xad gudbay go'aanka maxkamadda waxaa la ogaysiinayaa.
 - d. Madaxweynaha.
 - e. Guddoomiyaha Baarlamaanka.
 - f. Ra'isul Wasaaraha Xukuumadda.

Qod. 5 – aad.

Dahgeysiga Maxkamadda.

1. Dhageysiga maxkamadda dastuuriga waxaa lagu dabaqayaa qodobada khuseeya habka dacwo qaadista maxkamadda sare ee arrimaha maamulka.
2. Dacwadaha waxaa ka qayb gelaaya dhinacyada ay khuseyso iyo garyaqaanka guud oo ka wakiil ah dowlada iyo xeer ilaaliyaha guud oo ilaalinaaya arrimaha dastuurka.

Qod. 6 – aad.

Xukunka.

1. Haddii maxkamaddu u garato dacwada in aanay sal lahayn waxay ka gaareysaan go'aan kama dambeys ah.
2. Haddii maxkamadda u garato dacwada kuligeed ama inay sharciga waafaqsan tahay maxkamadda waxay ka soo gaareysaa go'aan kama dambeys ah, waxayna sheegaysaa qodobka sharciga ah ee la jabiyay waxaa kaloo ay sheegaysaa qodobadda ay tix-raacayso dhammaan go'aamadda maxkamadda dastuuriga ah waxaa koobi laga siinayaa ama nuqul.
 - a. Madaxweynaha.
 - b. Guddoomiyaha Barlamaanka.
 - c. Ra'isul Wasaaradda Xukuumadda.
3. Waxaana la dhigayaa kaalinta maxkamadda iyadoo nuqulo laga siinayo dhinacyadda go'aanadda lagu caddeeyo inaysan waafaqsanayn dastuurka waxaa lagu faahfaahinayaa ama lagu qorey faafinta rasmiga ah ee Jamhuuriyadda iyadoo loo sii marinaayo maamulka waana in lagu qoraa 10 maalin gudahood faafinta marka go'aanka maxkamaddu gaarto.
4. Go'aamadu maxkamaddu gaarto oo sharci ahaan la buriyo qodobada ka horjeeda dastuurka iyo shuruucda kale waxay hir-geliyaan marka la faafiyo go'aanka maxkamadda.

QAYBATA 2 – AAD.

MAXKAMADDA SARE OO ISU ROGEYSA MAXKAMADDA SARE EE CADAALADDA.

Qod. 7 – aad.

Awooda Maxkamadda sare ee Cadaaladda.

Maxkamadda sare oo isu rogeysa maxkamadda sare ee Cadaaladda waxay gasha dacwada waxay gashaa dacwadaha ciqaabta ah oo ay galaan Madaxweynaha iyo Gollaha Wasiiradda markay u soo gudbiyaan Barlamaanka sida ku cad Qodobka 76 – 84 ee dastuurka.

Qod. 8 – aad.

Dhismaha Maxkamadda sare ee Caddaaladda.

1. Maxkamadda sare oo isu rogeysa maxkamadda sare ee Caddaaladda waxayna ka kooban tahay xubnaha Maxkamadda sare oo dhan iyo lix xubnood oo lagu

soo daro lixdaas oo lagu soo bixinaayo 12 qof oo parlamaanka soo gudbiyobilowga parlamaanka la doorto.

Qod. 9 – aad.

Shuruudaha Sharciyeed ee laga rabo Xubnaha lagu so daraayo Maxkamadda sare oo isu Rogeysa Maxkamadda sare ee Caddaaladda.

1. Xubnaha lagu soo daraayo Maxkamadda sare oo isu rogeysa Maxkamadda sare ee Caddaaladda waxaa laga soo dhex xulayaa xubnaha leh Shuruudaha lagu soo doortay Xildhibaanadda xubnahaasi waxay kala mid yihiin Shaqaalaha Garsoorka marka loo eego farqada 2aad, 3aad iyo 4aad ee qodobka 3aad ee lifaaqa koowaad ee xeerka garsoorka.

Qod. 10 – aad.

Qoraalka Eedeynta.

1. Qoraalka Eedeynta ee uu Ogolaaday parlamaanku ee u soo gudbiyay Maxkamadda waa in ay ku cad yihiin qodobada la jabiyay iyo dambiyad ay galleon eedaysanayaasha iyo kuwa dunuubta la galay haddan Maxkamadda kala qaadin dambiyadooda marka la eego kuwa dambe warqada eedeynta waa in ay caddaynaysaa iyadoo kooban caddaymuhu iyo markhaatiyaasha lagu soo Oogaayo Eedaymaha.
2. Parlamaanku inta lagu jiro dacwada Eedeynta wuxuu ku soo rogi karaa Eedeysanaha go'aano xaalad Nabad gelyo.

Qod. 11 – aad.

Billowga Dacwada.

1. Dacwada Eedaynta Guddoomiyaha Parlamaanku wuxuu u dirayaa Maxkamadda sare 2 maalin guddahood marka parlamaanku ansixiyo dacwada, Guddoomiyaha Maxkamadda sare waxa uu si dhaqso ah u ogeysiinayaa kuwa la soo Eedeeyay isagoo siinaaya waqti ay qareen ku qabsadaan inta waqtigaa lagu jiro waxaa loo yeerayaa xubnaha lagu soo kordhiyay Maxkamadda billowga dacwada ugu dambeyn waxaa la sameynayaa go'aan loogu yeeraayo Eedeysanaasha inay Maxkamadda horteda ku yimaadaan, Eedeysanayaashu haddaa ay qabsan waayaan qareen Maxkamadda ayaa qareen u qabaneyso.

Qod. 12 – aad.

Dacwa Qaadista.

1. Inta lagu jiro Maxkamadda sare ee caddaaladda waxaa la raacayaa qodobadda iyo habka dacwada qaadista dacwooyinka juuriga ah howsha xeer ilaaliyaha guud waxaa metelaaya dacwoode qaas u ah dacwada inta lagu jiro

Maxkamadda sare ee Caddaaladda dacwad Oogahaas oo uu soo magacaabayo barlamaanka.

2. Maxkamadda sare ee Caddaaladda waxay awoodaa in ay ka noqoto ama ay wax ka beddesho xaaladda Nabad-gelyo ee lagu sheegay bara-garaafka 3aad ee qodobka 10aad ee lifaaqa xeerka Garsoorka marka dhinac codsado.

Qod. 13 – aad.

Wakaalashadda Baarista.

1. Hadday lagama maarmaan noqoto Maxkamaddu waxay u wakiilan kartaa ama mid ama ka badan oo xubnaheeda ah inay Maxkamadda ka soo sameeyaan baaris dacwad la xiriir.

Qod. 14 –aad.

Xukun.

1. Haddii marag muujinta ama markhaatiga la waayo ama aanu ku filnayn Eedeeynta ama aan dambi dhicin ama dambigu ahaa mid dhammaaday Maxkamadda sare ee caddaaladda waxay baabi'inaysaa dacwadaas.
2. Haddii marag muujinta caddahay Maxkamaddu waxay xukumaysaa iyadoo dabaqaysa ciqaabta ku qoran qodabka lagu soo eedeeyay iyo ciqaabaha kale ee xagga Dastuurka iyo Maamulka ee la xiriira dacwadaas.
3. Xubnaha Maxkamadda sare ee caddaaladda waxaa la Ogeysiinayaa;
 - a. Madaxweynaha Jamhuuriyadda.
 - b. Guddoomiyaha Barlamaanka.
 - c. Ra'isul wasaaraha Xukuumadda.
4. Waxaa la dhigayaa xafiiska xafiiska kaalinta dhinacyadda nuqul ayaa la siinayaa.
5. Xukunada waxaa lagu faafinayaa faafin rasmi ah ee Jamhuuriyadda iyadoo la marinaayo madaxda maamulka ee awooda u leh 10 maalin guddahood marka xukunka la keenay kaalinta.

Qod. 15 – aad.

Fullinta Ciqaabta eedeysanayaasha.

Fullinta ciqaabta oo ay xukunto Maxkamadda sare waxaa u xil saaran Xeer ilaaliha guud ee Qaranka.

Qod. 16 –aad.

Dig u Eegidda.

Maxkamadda sare ee caddaaladdu waxay dib u eegid ku samayn kartaa dacwooyinkii hore ee ay go'aanadda ka soo saartay iyadoo raacaysa Shuruucda Dalka u yaalla.

Qod. 17 – aad.
Dacwad Madani ah.

Dacwooyinka madaniga ah ee ka soo dhex baxay ama lagu xaqiijiyay dacwada ciqaabta ah waxaa loo qaaday si gaar ah marka xukun laga gaaro dacwada ciqaabta.

QAYBTA 3 – AAD.
QODOBO KALA DUWAN.

Qod. 18 – aad.
Xanaasada Xubnaha lagu soo kordhiyay Maxkamadda.

Xubnaha lagu soo kordhiyay Maxkamadda sare oo isu rageysa Maxkamadda dastuuriga ah iyo Maxkamadda sare ee Caddaaladda waxay leeyihiin Xanaasad lagu sheeya qodobka 24aad ee Xeerka garsoorka intay xilka hayaan.

Qod. 19 – aad.
Awooda.

Qaadashada xubnaha lagu soo kordhiyay Maxkamadda Dastuuriga ama Maxkamadda sare ee Caddaaladda iyo duridoodii xagga dacwooyinka waxay khaas u tahay Guddiga Garsoorayaasha oo dhan fadhi buuxa ee Maxkamadda xitaa waxaa lagu dabaqayaa xubnaha caadiga ah markii la duro xubnaha danaynaya ama ka qayb galaaya fadhiga.

Qod. 20 – aad.
Ansixinta Go'aamadda Maxkamadda.

1. Ansixinta xukun Maxkamada Dastuuriga ah iyo Maxkamadda sare ee Caddaaladda labadooduba waxaa looga baahan yahay 5 meelood, 4 meelood ama 6 meelood ee xubnaha Maxkamadda cod-bixinta lagama aamusi karo haddii cododku simmaan Maxkamadda Dastuuriga waxaa la raacayaa dhinaca Guddoomiyaha la jiro.
2. Laakiin arrintu haddii ay tahay Maxkamadda sare ee Caddaaladda waxaa la raacayaa dhinaca danta u ah Eedeysanaha.

Qod. 21 – aad.
Xeer Hoosaadka.

Si sharcca waafaqsan xubnaha Maxkamadda Dastuuriga ah iyo Maxkamadda sare ee Caddaaladda waxay samaynayaan Xeer hoosaad la xiriira dacwooyinka ay gelayaan.